

have opstillet lister i mindst halvdelen af landets valgkredse. Det samlede beløb, som bevilges, fordeles forholdsmæssigt efter partiernes stemmetal ved det seneste stortingsvalg. Til at forestå fordelingen er oprettet et upartisk nævn, hvis afgørelser er endelige.

Kravet om, at et parti opstiller lister i mindst halvdelen af valgkredsene for at få del i støtten, afløses fra og med stortingsvalget i 1977 af en anden spærreregulering, der indebærer, at bidrag kun kan ydes til partier med mindst 2½ pct. vælgertilslutning.

2. Siden 1963 er der ydet støtte til de politiske grupper i stortinget til *sekretærhjælp*. Støtten fordeles til grupperne i form af et grundbeløb og et tillæg til hver repræsentant i gruppen. For 1973 var grundbeløbet fastsat til godt 26.000 norske kroner og repræsentanttillægget til godt 4.700 norske kroner.

Herudover er der stillet kontorassistentstillinger i stortinget til partigruppernes disposition.

3. Fra og med året 1975 er der som en nydannelse — ud over støtten til de politiske partiers centralorganisationer — indført statslig støtte til partiernes kommuneorganisationer og fylkeorganisationer og til grupperne i kommunestyret og fylkestingene. Der er på statsbudgettet for 1975 til dette formål bevilget godt 13 mill. kr.

4. En mindre, indirekte støtte til partierne ligger indbygget i den statslige støtte til pressen og til ungdomsvirksomhed af forskellig art, bl. a. til de politiske ungdomsforbund.

USA.

I november 1971 blev der fra demokratisk side fremsat forslag til lov om offentlig finansiering af præsidentvalgkampagner. Forslaget blev antaget af kongressen og ophøjet til lov, men således at loven først skulle få virkning for præsidentkampagnen i 1976.

Loven fra 1971 er senere ændret ved lov nr. 93-443 af 15. oktober 1974, der som noget nyt tillige åbner adgang for offentlig støtte til finansiering af nomineringskonventionerne og kampagnerne i forbindelse med primærvalg forud for præsidentvalg.

Kernen i det amerikanske system er her efter følgende:

Den lovlige øverste grænse for *præsidentvalgkampagner* er 20 mill. dollars.

1. Der er valgfrihed mellem privat eller offentlig finansiering, men vælger en kandidat offentlig finansiering, må han ikke modtage private bidrag.

De (to) store partiers kandidater er hver kvalificerede til fuld offentlig finansiering op til maksimumsbeløbet, 20 mill. dollars. Småpartierne kandidater i forhold til deres stemmeandel.

2. Efter samme principper kan der ydes offentlig finansiering af *nomineringskonventionerne* med maksimalt 2 mill. dollars pr. parti.

3. Offentlig finansiering af *primærvalgkampagner* forud for præsidentvalg ydes ved direkte støtte til den kandidat, der søger nominering til præsidentvalget.

Betingelsen for at få støtte er, at kandidaten i 20 stater eller flere har tilvejebragt private midler, som pr. bidrag ikke overstiger 250 dollars og ikke udgør mindre end 5.000 dollars pr. stat.

Opfylder kandidaten denne betingelse, er han berettiget til at modtage et tilsvarende beløb af offentlige midler, dog maksimalt 5 mill. dollars.

4. Der er efter lovgivningen pligt til at aflægge regnskab over for det offentlige for midlernes anvendelse.

Forbundsmidlerne til politiske kampagner skal hentes fra en nydannet „Presidential Election Campaign Fund“, hvis midler tilvejebringes på frivilligt grundlag, idet skatteyderne med et kryds på deres selvangivelse kan tilkendegive, at de af deres skat vil yde 1 dollar til fonden. Det er på nuværende tidspunkt ikke klart, hvor store midler der bliver brug for, eller hvor mange der bliver til rådighed.

Vesttyskland.

1. Generel støtte til de politiske partier har hidtil været anset for stridende mod den tyske forfatning og anses fortsat som uforenelig med forfatningen. I 1967 blev der imidlertid gennemført en lovgivning, der tillader støtte til partierne til dækning af de nødvendige omkostninger i forbindelse med partiernes valgkamp.

Støtten, der hidrører fra forbunds-dagsmidlerne, ydes til de partier, der opnår mindst 0,5 pct. af stemmerne ved forbunds-dagsvalg, og udgør 3,50 DM for hver gyldig stemme, partierne opnår. Kvalifikations-